

m_a F m_w

[Giriş](#) [Üye Ol](#) [Şifremi Unuttum?](#)

Prof. Dr. M. Utku Ünver ile Söyleşi

Mehmet Sığırcı 22/08/2014 - 09:45

Lisans eğitimi Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü'nde tamamlayan Prof. Dr. M. Utku Ünver, şu an farklı bir alanda, Boston College Ekonomi Bölümü'nde çalışmalarına devam ediyor. Profesör Ünver'in organ takas sistemleri konusunda yaptığı çalışmalar, organ nakline ihtiyacı olan hastaların karşılaştığı organ nakli eksikliği sorununa çözüm olabilecek nitelikte. Aynı zamanda Prof. Dr. M. Utku Ünver'in eğitim ve çalışma hayatındaki deneyimleri, özellikle hayatlarının ileriki dönemlerinde hangi mesleği yapmak istediklerini belirlemesi gereken gençlere yeni bir bakış açısı kazandırabilir.

TÜBİTAK Bilim Genç: Bize çalışma konularınızdan bahsedebilir misiniz?

Prof. Dr. M. Utku Ünver: Ben eşleme konusu odaklı olmak üzere mekanizma ve pazar tasarımı, oyun teorisi ile uğraşan bir iktisatçiyim, yani ekonomistim.

Yayınlarımız

Popüler İçerikler

**Çileğin
DNA'sını
Çıkaralım**

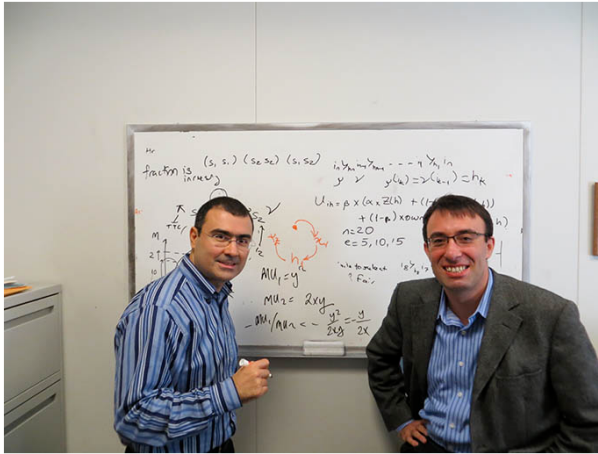
**27 Temmuz
2018 Tam Ay
Tutulması**

**Egzoz
Dumanını
Temizlemek**

TÜBİTAK Bilim Genç: "Eşleme konusu odaklı mekanizma ve pazar tasarımı" kavramları okuyucularımız için anlaşılır olmayabilir. Genel olarak bu çalışmaların günlük hayatımızda hangi alanlarda kullanıldığından bahsedebilir misiniz?

Prof. Dr. M. Utku Ünver: Almak ya da satmak istediğiniz bir şey olursa bunu genellikle "para" alıp vererek gerçekleştirebilirsiniz. Paranın birçok ürünün el değiştirmesi için kullanılmasının nedenlerinden biri, ürünün ekonomik olarak etkin bir şekilde dağıtılmasını sağlayan en basit araç olmasıdır. Ancak bazı ürünlerin el değiştirmesinde para kullanılması, ahlaki, kurumsal ya da başka nedenlerden dolayı uygun değildir. Örneğin organ nakillerinde, organın para ile alınıp satılması yasaktır. Ya da devlet okullarında okuyan öğrenciler para ödemezler. Fakat bu durumlarda da ürünlerin adil ve verimli bir şekilde dağıtılması gereklidir. İşte benim uğraştığım eşleme teorisi, genellikle para kullanımının sınırlı olduğu bu tür durumlarda "Hangi alıcılar ve satıcılar arasında değiş tokuş olsun ki verimli bir sonuç alınsın?" gibi temel ekonomik sorulara cevap arayan bir alan.

TÜBİTAK Bilim Genç: Araştırmalarınızı nasıl gerçekleştiriyorsunuz? Örneğin bir laboratuvarınız var mı?

Prof. Dr. M. Utku Ünver: Benim bir laboratuvarım yok. Üzerinde yoğunlaştığım ekonomi kuramının güzel yanlarından biri hiç kimseye ya da hiçbir araca bağlı olmadan dünyayı değiştirebilecek çalışmalar yapabilme imkânına sahip olmak. Bu, ekonominin her alanında mümkün olan bir durum değil. Ancak sonuçta gerçek hayattaki ekonomik ilişkileri düzenlediğimiz için tüm dünya bizim laboratuvarımızdır diyebiliriz. Geliştirdiğimiz takas sistemlerini organ nakillerinde ya da öğrencileri okullara yerleştirirken kullandığımız için doktorlarla ya da eğitim uzmanları ile beraber çalışmamız gerekiyor.

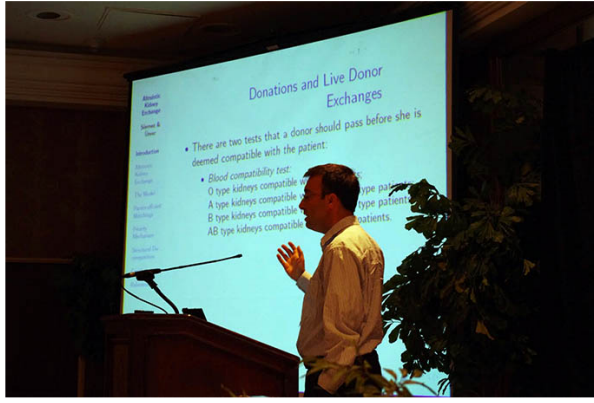
TÜBİTAK Bilim Genç: Sizce çalışma alanlarınızdan hangisi günlük hayatta önemli etkilere sahip?

Prof. Dr. M. Utku Ünver: Yaptığım çalışmaların en önemlisi herhalde organ takas sistemleri tasarımıdır. Örneğin böbrek hastalığı tedavisi mümkün olmayan sonuçlara yol açabiliyor. Bunlardan en kötüsü organ nakline ihtiyaç duyulduğu durumlar.

İçin Yeni Bir
Alanlara
Özgü
Bitkilerle
Tanışalım

Organlar ahlaki ve hukuki olarak bağış esasına göre bulunabildiği için para ile alınıp satılması yasak. Nakil yapılacak organ sayısı organ ihtiyacını karşılayamadığı için hasta yakınlarından gelecek bağışlar çok önemli. Ancak kan veya doku uyumsuzluğu nedeniyle pek çok kişi sevdiğine organ bağışlayamıyor. Organ takası bu durumlarda kullanılan bir yöntem. Bu yöntemde organ nakline ihtiyacı olan bir hasta ile yakınının dokularının uyumlu olmadığı durumda, hasta yakınının böbreği dokularının uyumlu olduğu benzer durumdaki başka bir hastaya veriliyor. İkinci hastanın yakının böbreği de dokularının uyumlu olduğu ilk hastaya naklediliyor. Organ takasında iki değışken önemli. Birincisi hangi çiftler doku uyumu olan nakil böbreği değış-tokuş yapabilir (aslında takas çemberi dediğimiz üç ya da daha fazla çiftin değış-tokuş yaptığı takaslar da mümkün)? İkincisi bu değış-tokuşlar kimler arasında olmalı ki dokuları uyumlu olmayan hasta-yakın çiftleri için en fazla sayıda organ nakli gerçekleşebilsin?

TÜBİTAK Bilim Genç: Farklı bilim insanlarıyla birlikte çalışıyor musunuz?

Prof. Dr. M. Utku Ünver: Alvin Roth ve Tayfun Sönmez ile yaptığımız bir dizi çalışma ile değış-tokuş sistemlerinin en verimli ve kolay şekilde nasıl organize edilmesi gerektiğini araştırdık. Daha sonra da ABD'de, doktorlarla yaptığımız çalışmalarla iki büyük organ takas ağını hayata geçirdik. Bu ağlardan biri daha sonra ABD Ulusal Böbrek Takas Sistemi haline geldi, diğeri de başarılı bir şekilde çalışmaya devam ediyor. Geliştirdiğimiz bu yöntem sayesinde birçok ülkede, örneğin İngiltere'de, Kanada'da, Avustralya'da ve ABD'de organ nakli sayısı artıyor.

TÜBİTAK Bilim Genç: Bu alanda çalışmaya nasıl karar verdiniz? Eğitim hayatınızın nasıl şekillendiğinden bahsedebilir misiniz?

Prof. Dr. M. Utku Ünver: Ankara Atatürk Anadolu Lisesi'nden mezun olduktan sonra 1989 yılında -o dönemde üç yıllık bir geçmiş olan- Bilkent Üniversitesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü'nü kazandım. Aslında bu bölüme, o dönem, en iyi öğrenciler orayı tercih ettiği için başvurduğum ve o ortamda çok şey öğrendim. Daha sonra aynı üniversitede ekonomi alanında yüksek lisans yaptım. Ekonomi alanında devam etmemin ilk nedeni dört yıllık sıkı bir mühendislik eğitiminden sonra biraz bunalmış olmamdı. Amacım ekonomi yüksek lisansı yapıp sonra mühendislik alanında devam etmektir. Fakat Bilkent Üniversitesi'nde aldığım ekonomi yüksek lisans eğitimi bana ekonomi bilimini çok sevdirdi. Özellikle Semih Koray hocam. Lisans eğitimim sırasında aldığım matematik bilgisi ile ekonomide çok ilginç alanlarda çalışabileceğimi fark ettim. Lisans eğitimimden beri hep akademisyen olmak istemişim.

Şu anki araştırma alanım da ekonomi mühendisliğine çok yakın, aslında ekonomi kurumlarının tasarımı diyebiliriz. Bu alanın geçmişini kuramsal olarak çok eskiye dayansa da, uygulamalı olarak çalışmanın çok yeni olduğu bir araştırma alanı. Bana bu geniş vizyonu kazandıran yani mühendislikten ekonomiye geçmenin mantıklı bir seçim olabileceğini gösteren Bilkent Üniversitesi'ndeki hem ekonomi hem de mühendislik bölümündeki bazı hocalarım oldu. Bu nedenle Bilkent Üniversitesi'ne çok şey borçluyum. Ekonomi doktoramı ise ABD'deki Pittsburgh Üniversitesi'nde yaptım. Burada da ekonomide farklı alanlarda çalışmanın önemli katkılar sağladığını, makro ekonomi gibi klasik alanlarda çalışmak zorunda olmadığını öğrendim.

TÜBİTAK Bilim Genç: 2013 yılında TÜBİTAK Özel Ödülü'ne layık görüldünüz. Bu ödül sizin için ne anlam ifade ediyor?

Prof. Dr. M. Utku Ünver: Yurt dışında bilimsel çalışmalarını sürdüren ve bilimsel anlamda önemli katkılarda bulunan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı bilim insanlarına verilen TÜBİTAK Özel Ödülü, yurt içindeki bilim insanlarına verilen Bilim Ödülü ile birlikte, TÜBİTAK'ın en önemli ödülü.

Bu ödüle bilim insanı kendisi başvuruyor ve dünya genelinde konusunda uzman, önemli bilim insanlarından tavsiye mektubu alıyor. Yukarıda bahsettiğim organ takası çalışmalarım nedeniyle bu ödüle layık görüldüm ve çok onur duydum. Yurt dışında çalışan bir bilim insanına kendi ülkesinde bilimsel olarak değer verilmesi beni çok duygulandırdı.

Yaptığımız araştırmalar aynı zamanda birlikte çalıştığım Alvin Roth'a 2012 Ekonomi Nobel Ödülü verilmesine katkısı olan en önemli çalışmalardan biri olarak kabul ediliyor.

İlgili İçerikler

Türkiye Bilimler Akademisi Genç Bilim İnsanlarını Destekliyor

2001 yılında başlatılan TÜBA-Üstün Başarılı Genç Bilim İnsanı Ödülleri Programı (GEBİP) ile temel bilimlerden mühendisliğe, sosyal bilimlerden tıba pek çok alandan genç bilim insanı ödüllendiriliyor.

Bir Davranış Ne Kadar Sürede Alışkanlık Haline Gelir?

Alışkanlıklar, aynı durum ve şartlar altında sıklıkla sergilenen ve planlanmadan, kendiliğinden gerçekleşen davranışlar olarak tanımlanabilir. Yeni

2. Türkiye Bilim ve Teknoloji Merkezleri Konferansı

Türkiye Bilim ve Teknoloji Merkezleri (TÜBİTEM) Konferansı'nın ikincisi bu yıl 11 - 12 Eylül 2018 tarihlerinde Bursa Büyükşehir Belediyesi ve TÜBİTAK iş birliğiyle Bursa'da gerçekleştirilecek.

Konya Bilim Merkezi Sosyal Bilimler Makale Yarışması Başvuruları Devam Ediyor

Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen Konya Bilim Merkezi

bir alışkanlık edinme sürecinde de belirli bir süre bu alışkanlığın gerektirdiği

Asansörün İçinde Neden Tuhaf Hissederiz?

Asansörün içinde bir başkası da varken pek çoğumuz endişe, tedirginlik, gerginlik, korku gibi duyguları da içinde barındıran, kısaca "tuhaf" diye tanımlayabileceğimiz bir his içinde oluruz.

Bilgisayar Oyunları Yabancı Dil Öğrenmeye Yardımcı Olabilir

Anadilimiz dışındaki yabancı bir dili bir iletişim aracı olarak kullanma becerisini kazanmak dil edinimi olarak isimlendiriliyor. Yabancı dil edinimi ile ilgili farklı teknikler ve uygulamalar geliştiriliyor. ABD'deki Saint Louis Üniversitesi'nden Doç. Dr. Simone Bregni

faidalanıyor.

Sosyal Bilimler Makale Yarışması'na makale göndermek isteyenler için son başvuru tarihi 30

Resimdeki Gözler Neden Bizi Takip Eder?

Ressamlar perspektif tekniğini keşfedene kadar nesnelerin birbirlerine uzaklıklarını yansıtmak için yükseklik ve genişlikten faydalanıyordu. Tıpkı Eski Mısır dönemine ait resimlerde olduğu gibi. Ancak perspektif

öğeyti.

Satranç - Mayıs 2018

Satranç köşesinde bu ay Nisan 2018 probleminin çözümüne ve Mayıs 2018 problemine yer veriyoruz.

Güney Kutbu Yarışı III: Amundsen ve Scott'ın Keşiflerinin Karşılaştırması

Güney Kutbu Yarışı II: Robert Falcon Scott'ın Öyküsü

1911 yılında
Norveçli Roald
Amundsen ve
Britanyalı Robert
Falcon Scott, Güney
Kutbu'na ulaşan ilk
insanlar olmak için
yola çıkmışlardı.

1911 yılında
Norveçli Roald
Amundsen ve
Britanyalı Robert
Falcon Scott, Güney
Kutbu'na ulaşan ilk
insanlar olmak için
yola çıkmışlardı.
Amundsen hem
amacına ulaşmayı
hem de ekibindeki
herkesi sağ salim
geri döndürmeyi
başardı.

Linkler

Hakkımızda
Anasayfa
Etkileşimli Bilim
Soru - Cevap
Fotoğraflar
Bilim Genç TV
Söyleşiler
Köşeler
Grafik Bilgi
Haberler
Bilim Genç Künye

Bize Ulaşın

Akay Caddesi No: 6 06420 Bakanlıklar / ANKARA

Yazı İşleri Müdürlüğü

0312 298 95 41

E-Posta: bilim.genc@tubitak.gov.tr

Satış-Abone-Dağıtım

0312 222 83 99

0312 221 18 60

E-Posta: abone@tubitak.gov.tr

Yayınlarmız

